

# Indicatoren kwaliteit & impact

# 01

# Limburg

# Indicatoren kwaliteit & impact

## Inhoudsopgave

<b>Inleiding: Inspanningen en waarde van vier jaar Veiligheid Voorop</b>	<b>03</b>
<b>1. Samenhang, kennisontwikkeling en blijvend verbeteren</b>	<b>06</b>
<b>2. Samen op in Acut</b>	<b>14</b>
<b>3. Actie-overleg</b>	<b>22</b>
<b>4. Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT &amp; ZSM</b>	<b>30</b>
<b>5. Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling</b>	<b>36</b>
<b>Bijlage 1: Landelijke context</b>	<b>43</b>
<b>Bijlage 2: Overzicht indicatoren</b>	<b>49</b>
<b>Bronnen</b>	<b>53</b>

# Inleiding: Inspanningen en waarde van vier jaar Veiligheid Voorop

Deze rapportage gaat over vier jaar Veiligheid Voorop: de ontwikkelagenda om de vroegtijdige samenwerking in de samenloop van zorg en straf bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling te versterken.

De samenwerking van OM, politie, Raad voor de Kinderbescherming, 3RO en Veilig Thuis is geen doel op zich. Het doel is meer veiligheid voor (potentiële) slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling. Maar zoals het Verweij-Jonker Instituut laat zien in haar rapport *Een Kwestie van Lange Adem* is samenwerking tussen de betrokken organisaties wel een cruciale factor om dat doel te bereiken.

Wat hebben de samenwerkingspartners in die tijd aan inspanningen moeten leveren en wat hebben ze aan waarde kunnen realiseren uit de verbeteracties van Veiligheid Voorop?

Het gaat om de volgende verbeteracties: Samen op in Acuu (hoofdstuk 2), Actie-overleg (hoofdstuk 3), Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM (hoofdstuk 4) en Samenwerken bij strafbare kindermishandeling (hoofdstuk 5).

Juist de praktische samenhang in “de loop van de zaak” versterkt de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarom beginnen we daarmee (hoofdstuk 1). In hoofdstuk 1 komt ook de kennisopbouw en aansturing via het ‘lerend netwerk’ van de Regionale Netwerken Zorg Straf aan de orde.

In bijlage 1 is een nadere toelichting te vinden op vorm en doel van de verbeteracties van Veiligheid Voorop (“de landelijke context”). Zie voor meer informatie over de verbeteracties en de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop: <https://vng.nl/artikelen/veiligheid-voorop-programma-ghnt>.

Het gaat in deze rapportage niet om kwantificering van de opbrengst en investeringen in Veiligheid Voorop in de zin van een “harde p\*q-berekening”. Vanuit het idee van een andere resultaatverantwoording (“anders verantwoord”) gaat het om:

- *Inzichtelijkheid* in benodigde inzet en inspanningen
- *Plausibiliteit* en *waarde* van resultaten (*value case* in plaats van *business case*)
- *Transparantie* van verbetermogelijkheden en leereffecten.

Met andere woorden: we willen inzichtelijk maken hoe (kwantitatieve) inzet en (kwalitatieve) opbrengst van de verbeteracties tot elkaar in verhouding staan. Ze moeten de samenwerkingspartners helpen hun werk beter te doen door de netwerksamenwerking te verbeteren. De rapportage is opgebouwd aan de hand van steeds drie elementen per verbeteractie:

---

<i>Ontwikkelinspanningen</i>	Wat is nodig om de verbeteractiviteit door te voeren?
<i>Uitvoeringsinspanningen: meer en minderwerk</i>	Wat is nodig om de verbeteractiviteit uit te voeren? Levert dat in het werkproces meer- of minderwerk op?
<i>Waarde</i>	Hoe laat de praktijk zien of de verbeteractie goed werkt?

---

Deze rapportage wil bijdragen aan een lerende en zich voortdurend verbeterende praktijk. Een kapstok bieden om in de regio verdere stappen te zetten, met impact op 'goed werk' en het daarmee verder terugdringen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat kan door een eventueel vervolg op deze rapportage te beleggen bij het Regionaal Netwerk Zorg Straf (RNZS), om 1) tot verbetervoorstellen te komen en 2) te laten zien welke inspanning nodig is om de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop goed in de haarvaten van elke samenwerkingspartner te laten doordringen én wat dat oplevert.

# WAT HEBBEN WE GELEERD?

Doorbreken van de cirkel van geweld...

**VROEGTIJDIGE SAMENWERKING WERKT!**



## DE DRIE GOUDEN REGELS VAN SAMENWERKING



EN WE WILLEN OOK STEEDS BLIJVEN LEREN VAN DE PRAKTIJK!



**DEZELFDE TAAL**  
"WANNEER IS HET VOLGENS JOU VOLDOENDE VEILIG?"

VANDAAR DAT WE REGELMATIG CASUS REVIEWS HOUDEN



LEREN VAN ERVARINGS-DESKUNDIGEN

NEG / POS  
CREËERT ENERGIE!

## ONZE LESSEN



BESTUURDERS: ONDERSTEUN HIERIN!

# 1. Samenhang, kennisontwikkeling en blijvend verbeteren

## 1.1 Ontwikkelingspanningen

Bij de start van Veiligheid Voorop en in aanloop naar de oprichting van het Regionaal Netwerk Zorg Straf, is een aantal bijeenkomsten georganiseerd om de visie *Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid* te introduceren (het 3-stappenmodel “eerst werken aan directe veiligheid, dan aan risico-gestuurde zorg en dan aan herstelgerichte zorg”):

- in Noord- en Midden-Limburg een tweedaagse training voor professionals
- trainingssessies in de hele provincie voor de top-3 methodiek
- een aantal incidentele bijeenkomsten van management en beleidmakers, om Veiligheid Voorop op te starten en het Regionaal Netwerk Zorg Straf (RNZS) in te richten.

*“Veiligheid Voorop had een duidelijke uitvoeringsagenda, waar het OM zich landelijk aan had gecommitteerd. Dat hoefden we in de regio niet over te doen.”*

*“Bij de RvdK hebben we aan het begin van Veiligheid Voorop de afspraak gemaakt: er komt geen zaak bij de RvdK op tafel zonder veiligheidsplan. Dat vergt discipline, zeker in periodes dat de wachtlijsten oplopen. We sturen er echt op en het lukt meestal. Maar het is nog niet altijd een automatisme.”*

De regio is vanaf de start van Veiligheid Voorop erg actief geweest in het inzetten op vroegtijdige samenwerking en het implementeren van Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid. Het is door de samenwerkingspartners echt als prioriteit opgepakt en ingericht.

Het RNZS zelf kwam enigszins moeizaam op gang en moest zoeken naar zijn rol. Onder impuls van landelijke ondersteuning kwam daar meer duidelijkheid in. Inmiddels functioneert het RNZS naar tevredenheid als lerend netwerk.

# Uit de praktijk 1.2: De tien “spelregels” van Het Regionaal Netwerk Zorg Straf Limburg

---

1. Het Netwerk is een platform voor samenwerking en een ‘marktplein’ om kennis, steun en informatie te brengen en te halen. Het heeft ook een ‘paraplufunctie’: overzicht houden in het complexe veld van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het Netwerk is geen voorbereidend bestuurlijk overleg (al kan het die functie natuurlijk incidenteel wel vervullen), maar een lerend netwerk, gericht op de vraag: wat kunnen we beter doen?
2. De agenda is open, maar Veiligheid Voorop is leidend.
3. Het Netwerk richt zich op *soft power* (gezag en beïnvloeding).
4. Gemeenten, Zorg- en Veiligheidshuizen en GHNT zijn aangesloten bij het Netwerk, om de link tussen de regionaal werkende organisaties en het lokale veld te verbeteren.
5. Bestuurlijke vragen over cijfers, incidenten en ontwikkelingen kunnen in het Netwerk worden besproken en opgepakt. Vanuit het Netwerk kan wellicht krachtiger advies komen dan van de deelnemers afzonderlijk. Het Netwerk heeft ook een signalerende functie richting bestuurders in het brede veld van Veiligheid en Zorg.
6. Deelnemers brengen zelf agendapunten in (samenwerken is een werkwoord tenslotte).
7. Het Netwerk bespreekt regelmatig casuïstiek, gericht op tactische en praktische verbeteringen.
8. Het Netwerk laat professionals ervaringen uit de praktijk inbrengen in het Netwerk.
9. Partners vaardigen deelnemers af met mandaat, die in de eigen organisaties ook aanpassingen kunnen doorvoeren naar aanleiding van afspraken in het Netwerk. Deelnemers schatten zelf in of er – afhankelijk van de agenda – nog andere medewerkers mee aan tafel komen. Het gaat dan wel om medewerkers die toegevoegde waarde hebben in het effectief beïnvloeden van de eigen organisatie, netwerkpartners of het bredere veld.
10. Deelnemers gaan niet hun eigen organisatie ‘verdedigen’.

*Bron: Werkplan RNZS Limburg*

## 1.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

De samenwerkingspartners hebben het idee dat **Veiligheid Voorop werkt zoals het bedoeld is**: vroegtijdige samenwerking helpt om escalatie en herhaling te voorkomen en het geweld eerder te stoppen. Wat de gevolgen voor de werkprocessen *vanuit de samenhang van de verbeteracties* zijn, is moeilijker te zeggen. In Limburg bestaat niet het idee dat - bijvoorbeeld - een goede uitvoering van Samen op in Acuu tot minder casussen in het Actie-overleg leidt, zoals dat in sommige andere regio's wel het geval lijkt. De verbeteracties hebben elk op zich een functie in de vroegtijdige samenwerking.

***“Capaciteitsproblemen bij de politie zitten ons wel dwars. En dat gaan we steeds meer voelen, de bezetting komt gewoon onder spanning te staan.”***

Er wordt **onderlinge versterking** tussen de verbeteracties ervaren, vooral tussen de Samenwerking bij Strafbare Kindermishandeling en het Actie-overleg. Zie daarvoor bijvoorbeeld de casus “Ietsel en ziekenhuisopname baby” (Uit de praktijk 1.3) later in dit hoofdstuk. Dat lijkt ook de sterkste samenhang te zijn: het effect vanuit de gezamenlijke aanpak strafbare kindermishandeling naar de andere verbeteracties (bewustwording, elkaar beter en vaker opzoeken om tot een balans tussen ‘zorg en straf’ te komen).

In de volgende hoofdstukken komt per verbeteractie meer aan de orde over meer- of minderwerk of verschuiving van werk.

*Aanvullende opmerking over de uitvoeringsinspanningen per samenwerkingspartner*

---

*Politie* “Vanuit het landelijk programma hebben we de toolbox zorg en veiligheid gekregen. Die hebben we stap voor stap in de eenheden geïmplementeerd. We doen daar heel veel aan: ambassadeurs aangewezen, posters opgehangen, besprekingen, etc. Maar het blijft moeilijk, want je hebt als agent steeds nieuwe werkprocessen en zoveel taken. Je gaat van auto-ongeluk naar hg-incident naar verwarde personen naar weer iets anders. Dat maakt implementatie en borging lastig.”

---

*3RO* “We zijn als 3RO niet de grootste partner in Veiligheid Voorop, het raakt onze kernprocessen minder dan bij sommige van de partners. Maar we willen steeds iets bijdragen. Bijvoorbeeld door aan te sluiten bij het Actie-overleg, aandacht te vragen voor een mogelijke carrousel-groep in het kader van de plegeraanpak, of door expertise vanuit het forensisch werk in te brengen. De alertheid op het onderwerp is er bij ons.”

---

*OM* “Het voorzitterschap van het RNZS is meerwerk. Naast de bijeenkomsten en voorbereiding komt er het nodige bij, zoals gesprekspartnerschap bij de Commissie Zorg en Veiligheid. Dat is juist mede een gevolg van het goed functioneren van RNZS. Op die manier benutten we de kracht van de samenwerking beter.”

---



RvdK *“Wellicht zien we zaken niet die partners in de vroegtijdige samenwerking al goed hebben opgepakt. Dat kunnen we niet nagaan. We zetten naar aanleiding van Veiligheid Voorop in bredere zin in op vroegtijdige samenwerking met het lokale veld. Bijvoorbeeld door aan de Beschermtafel ook ‘consultvragen’ door te nemen, ook al komt daar geen melding uit voort. Dan kan je advies geven vroeg in het traject. En daar met een gezin ook afspraken over maken. Dat ze de RvdK ‘buiten de deur’ kunnen houden door goed samen te werken met jeugdconsulenten bijvoorbeeld. Dat kost ons uren, maar we zijn er echt van overtuigd dat als we die zaken aan de voorkant bespreken, we verderop in het traject minder werk hebben. Uit onderzoek blijkt dat dertig procent van de zaken die we zo in consult aan de Beschermtafel bespreken, niet bij ons als melding binnenkomen.”* Onderzoek: *De interventiewaarde van de Raad voor de Kinderbescherming aan de bescherm tafels in Limburg, een verkenning. Stand oktober 2018. Marga Bakker, 19 oktober 2018.*

### 1.3 Waarde

Zoals gezegd ervaren de samenwerkingspartners dat de **vroegtijdige samenwerking helpt om escalatie en herhaling te voorkomen en het geweld eerder te stoppen**. Eén van de RNZS-deelnemers: *“Op die vraag kunnen we volmondig ja zeggen. We zijn intensiever gaan samenwerken. Dat kan wel eens botsen, of veel tijd kosten. Maar over het algemeen sta je meer voor elkaar open, je weet waar je elkaar kan aanvullen, gebruikt elkaars professionaliteit veel meer.”* De volgende hoofdstukken gaan nader in op verschillen daarbij tussen de verbeteracties en tussen de regio's Noord- en Midden-Limburg en Zuid-Limburg.

***“Wat een enorme kans is, is dat we veel meer aan de voorkant werken met de netwerkpartners. Niet dat de politie er bij een incident eerst alleen voor staat en er na verloop van tijd een melding naar VT gaat. Die vroegtijdigheid is nu geregeld en geborgd in het crisisproces. Binnen 24 uur zijn partners betrokken en gaan acties sneller door.”***

In het Regionaal Netwerk Zorg Straf worden jaarlijks speerpunten en thematrekkers benoemd. Met name via casusreviews wordt vanuit de praktijk en gericht op praktische verbeteringen in de samenwerking gestuurd als lerend netwerk.

***“Van het RNZS hebben we een vliegwiel weten te maken. Dat helpt ook om in je eigen organisatie dingen aan te jagen.”***

Het RNZS breidt zich inmiddels uit naar het lokale veld. In Zuid-Limburg manifesteert die samenwerking met het lokale veld zich vooralsnog wat duidelijker dan in Noord- en Midden-Limburg.

In het kader van de projectenpool Geweld Hoort Nergens Thuis is door RNZS en GHNT een aantal projecten gezamenlijk aangestuurd:

- Twee livestream-bijeenkomsten in het kader van **Wij Doorbreken de Cirkel van Geweld**: <https://www.youtube.com/watch?v=CPn4Lo6m9Qc>
- Een sessie met ervaringsdeskundigen over de inzet van **ervaringsdeskundigheid** in een lerend netwerk.
- Een breed verspreidbaar verslag van de **casusbesprekingen** uit het RNZS en een “**praatplaat**” over doel en leereffecten van de afgelopen twee jaar in het RNZS (zie “uit de praktijk 1.1”). *Zie voor het verslag*: [www.blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/](http://www.blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/)
- Een **handreiking Regie**, opgesteld met de projectleider voor de Zuid-Limburgse training Samenwerken aan Veiligheid en daarin als onderdeel opgenomen. *Zie voor de handreiking*: [www.blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/](http://www.blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/)

Verder is met de bestuurlijke Commissie Zorg en Veiligheid in Zuid-Limburg een projectaanvraag ingediend bij ZonMw, gericht op het versterken van het karakter als lerend netwerk van de Commissie.

Door het commitment van de samenwerkingspartners, het inzetten op het RNZS als lerend netwerk en het opzoeken van de verbinding met het lokale veld, geldt Limburg als een *good practice* in Veiligheid Voorop. Deelnemers zelf zien vooral commitment als sleutelfactor. Samenwerken is een werkwoord en dat vraagt inzet. Doordat alle partners zich aan die inzet committeren en erop aanspreekbaar zijn, is er een goede praktijk ontstaan, waarin steeds weer wordt bijgeleerd en waarin de samenwerkingspartners echt over hun eigen grenzen heen willen kijken.

**“Veiligheid Voorop werkt, maar we moeten ons realiseren dat het tijd kost om het van beleid naar uitvoering te brengen, om het overal in de praktijk werkend te krijgen. Genoeg beschikbare uitvoeringscapaciteit blijft daarbij een kwetsbaar punt.”**

Aanvullende opmerkingen over de waarde per samenwerkingspartner

---

**3RO** “De samenwerking in Veiligheid Voorop is gewoon goed voor ons. Als er in een zaak iets misgaat, zie je waarom: vaak gaat het er dan om dat partijen te veel in hun eigen koker werken en te weinig over grenzen kijken. Dat geldt ook voor ons. De alertheid op het belang van vroegtijdige samenwerking is nu groter. Dat is echt meerwaarde.”

---

**OM** “Ik zie “inverdieneffecten” in de samenwerking. In Noord- en Midden-Limburg werken bijvoorbeeld vertrouwensartsen van VT en de OvJ nu heel goed samen, vooral omdat het Actie-overleg zo goed loopt. Die vinden elkaar ook buiten het Actie-overleg nu bij wijze van spreken blindelings.”

---

**RvdK** “We blijven de samenwerking nu verder vormgeven: gedragswetenschappers organiseren intervisiebijeenkomsten met VT en GI's, we organiseren drie of vier bijeenkomsten met VT's in Limburg om onze werkprocessen nog eens goed op elkaar af te stemmen en we houden over en weer werkbezoeken tussen VT en RvdK. Dat levert veel begrip en respect op voor elkaars werk en expertise.”

---

# Uit de praktijk 1.3: Casus verwaarloosde baby

---

**Melding en verzoek van VT bij de RvdK voor VOTS en MUHP** VT doet een melding bij de RvdK over een baby van bijna 4 maanden die niet gezien was op de 3-maandscontrole op het consultatiebureau. Hierop werd gemeld bij VT. VT trof tijdens een huisbezoek een verstandelijk beperkte moeder aan. Vader was uit beeld, de woning was slordig en vies. De baby was niet goed verzorgd en had flink last van luieruitslag. VT was van mening dat moeder onvoldoende in staat was om de baby te bieden wat vereist was en maakte zich grote zorgen over de veiligheid van dit kwetsbare kind bij deze moeder. Vervolgens verzocht men op basis van deze bevindingen de RvdK om per direct een voorlopige ondertoezichtstelling en een machtiging uithuisplaatsen bij de Kinderrechter te verzoeken.

**Huisbezoek en risico-taxatie RvdK** De RvdK vond het op basis van deze informatie niet aangewezen om het verzoek op deze wijze in te willigen en kondigde aan dat de dag erna bij moeder een huisbezoek zou plaatsvinden om een risico-taxatie uit te voeren. De RvdK heeft onaangekondigd bij moeder en de baby een risico-taxatie uitgevoerd tijdens een huisbezoek. Er bleek inderdaad sprake van forse luieruitslag, moeder was pedagogisch handelingsverlegen. Maar ze was bereid om adviezen aan te nemen om te voorkomen dat de baby uit huis geplaatst zou worden. Er was sprake van contact tussen moeder en de baby.

**Acute veiligheid in het geding?** Tijdens het daaropvolgend multidisciplinair overleg (raadsonderzoeker, jurist en gedragswetenschapper) werd ingeschat dat de veiligheid van het kind (hoewel wankel) geborgd zou kunnen worden als moeder de beschikking kreeg over praktische hulp en de vereiste spullen. Vervolgens werd opnieuw met moeder gesproken en geïnventariseerd of er wellicht iemand uit het netwerk was die haar tijdelijk kon ondersteunen. Uiteindelijk werd iemand in de straat gevonden (evenmin een 'pedagogische hoogvlieger') om dit gedurende het weekend te doen. Op maandag zou dan vanuit de RvdK opnieuw contact met moeder opgenomen worden om het onderzoek naar de situatie van het jonge kind verder voor te zetten. Ook was de 24-uursdienst vanuit de RvdK geïnformeerd en was de afspraak gemaakt met de ondersteuner vanuit het netwerk dat deze contact zou opnemen als dat vereist was.

**Onvrede en verschillende opvatting over veiligheid** Bij VT zat veel onvrede over het handelen van de RvdK en het gebrek aan optreden en daadkracht om de onveiligheid van dit jonge en kwetsbare kind op te heffen. Dat leidde tot spanningen tussen medewerkers van VT en de RvdK. Het multidisciplinair overleg van de RvdK had – zo bleek later – een andere focus op veiligheid. Deze richtte zich meer op de inzet van instandhouding van de gehechtheidsrelatie met de moeder als voorwaarde voor een gezonde ontwikkeling. En op het voorkomen van instabiele uithuis- en doorplaatsingen waardoor het kind mogelijk onveilig gehecht zou worden. De feitelijke acute onveiligheid waarvan sprake was kreeg door VT en de RvdK een andere waardering en beoordeling.

## Conclusies en leereffecten

**Van elkaar weten wat je doet en kan** Vanuit VT werd de RvdK met spoed gevraagd om een voorlopige ondertoezichtstelling en een machtiging uithuisplaatsing. Het verzoek op deze wijze is feitelijk niet correct. Dit kan niet zo concreet geformuleerd aan de RvdK worden gevraagd, wel om met een spoedonderzoek te starten. De RvdK is vervolgens de instantie die hier op basis van onderzoek conclusies en eventuele noodzakelijke verzoeken aan de Kinderrechter aan verbindt. Dit om de rechtsbescherming voor kinderen en hun ouders te waarborgen.

**Spreken we dezelfde taal?** Naar aanleiding van de risico-inventarisatie wordt in het MDO een tijdelijke oplossing voor het weekend gezocht (en gevonden) in het sociale netwerk van de betrokkene. Dat bracht een duidelijk verschil van inzicht over het begrip 'veiligheid' aan het licht. RvdK had begrip voor het verzoek van VT, echter het kind uit huis plaatsen bracht andere risico's met zich mee.

**Tunnelvisie in acute situaties?** Er lijkt het risico op een tunnelvisie bij zowel de Raad als VT in dit soort acute situaties: kennen we elkaar wel goed genoeg? Beargumenteren we zeker in tijden van crisis wel voldoende wat onze overwegingen zijn? Zijn we daadwerkelijk bereid om af te stemmen of maakt onze betrokkenheid en verantwoordelijkheid dat we vooral willen sturen; het moet geregeld worden? Er zijn naar aanleiding van deze casus gesprekken georganiseerd tussen RvdK en de VT's. "Meer samen optrekken aan de voorkant gaat ons helpen."

**Elkaar sneller informeren en opzoeken** Er zit een overlap in de wettelijke taken van VT en de Raad. Onderzoek kan ook naast elkaar in plaats van achter elkaar gedaan worden. In het kader van de handreiking Samenwerken bij strafbare kindermishandeling loopt er een pilot op beleidsmatig niveau tussen VT-NML en de Raad. In Zuid-Limburg gaat VT informatie in een vroeger stadium delen (wanneer dat kan). De RvdK en VT's stemmen nader af naar aanleiding van deze casus.

*Bron: verslag casusreviews RNZS Limburg 2021-2022, zie <https://blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid>*

# Uit de praktijk 1.4: Handreiking regie en training “Samenwerken aan veiligheid”

---

“Samen kom je Verder” is een gezamenlijk project van GHNT en het RNZS Limburg. Met het project willen we de samenwerking in de regio verbeteren. Insteek daarbij is dat we dat het beste kunnen doen door vanuit praktijkervaringen te blijven leren over wat het beste werkt in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Leren over wat werkt betekent in dit geval ook: over de schutting van je eigen organisatie heen kijken en beter van elkaar weten wat je als collega’s in de keten doet en kan.

We zetten daarbij vooral in op een vraagstuk waar veel professionals mee worstelen: hoe voer ik een goede casusregie? Het is een vraagstuk dat ook vaak terugkomt als het mis is gegaan in gezinnen: de “regie” wordt dan vaak als zwakke schakel benoemd. Met dit project willen we regie voor professionals beter hanteerbaar en effectiever maken.

Als belangrijkste stelregel hanteren we: *een goede regie betekent vooral goed samenwerken, met andere professionals én met het gezin*. We zien dat als basisvoorwaarde voor een succesvolle aanpak. Daarbij komt dat we samenwerken in de keten vooral zien als een vraagstuk van *empowerment* van de professional: hoe ga je als regisseur om met complexe vraagstukken en de samenwerking die dan tussen ketenpartners nodig is, maar die niet altijd als vanzelf loopt?

We willen met dit project een ontwikkelkader aanbieden voor regisseurs, met concrete manieren om je werk als regisseur steeds beter te kunnen doen, aan de hand van je eigen reflectie en die van anderen. Dat vraagt vooral om reflectie en goed nadenken over wat je dagelijks doet. We geven dat in Zuid-Limburg al vorm in de training *Samenwerken aan Veiligheid*. Maar het houdt niet op bij een training. We gaan in het eerste kwartaal van 2022 uitwerken hoe we met intervisie, verdiepingsdagen en misschien ook een digitale omgeving kunnen zorgen voor een lerend netwerk.”

*Bron: Handreiking Regie, zie [www.blauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/](http://www.blauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/)*

## 2. Samen op in Acuut

### 2.1 Ontwikkelinspanningen

Samen op in Acuut heeft in de twee Limburgse regio's op een andere manier vorm gekregen.

In Noord- en Midden-Limburg is Samen op in Acuut vlak voor de start van de corona-pandemie opgestart, met twee VT-medewerkers gestationeerd op het politiebureau in Venlo. Enkele weken later kon dat vanwege de coronamaatregelen niet meer. Toen is overgestapt naar digitaal en telefonisch contact, met als afspraak: als er een acute situatie is waarbij huiselijk geweld aan de orde is of lijkt, dan legt de politie telefonisch contact met VT, onderweg of alvorens ze ter plekke gaan, zodat VT in het systeem kan checken op eventuele voorgeschiedenis. Belangrijkste doel van de start was het creëren van awareness bij de basisteams van de politie en om door te laten zien dat het werkt te sturen op de intrinsieke motivatie van de basisteams om vroegtijdig contact met VT te zoeken.

Per 1 april 2022 start VT NML weer met bezetting op twee politiebureaus, in Venlo en Weert. Het gaat om de middag- en avonddiensten, eerst op donderdag en vrijdag, met het doel dat verder uit te breiden. De twee aanwezige VT-medewerkers gaan niet mee naar acute situaties - daarvoor ontbreekt de capaciteit - maar blijven vanuit het bureau werken. Contact met politie en betrokkenen verloopt dan telefonisch, of op het bureau, wanneer de politie iemand meeneemt.

***“Misschien zouden we medewerkers helemaal vrij willen maken, zodat ze mee ter plekke kunnen gaan. Maar dat gaat qua capaciteit niet. Ik weet niet of dat in onze wat kleinere regio nou echt heel veel extra zou opleveren. De politie heeft bij ons geen dagtaak aan hg-zaken. Bij ons is het goed te organiseren zo.”***

In Zuid-Limburg is een jaar later gestart met een pilot, in de Westelijke Mijnstreek. In juli 2021 is de pilot geëvalueerd. Daarbij waren twee VT-medewerkers dagelijks op het politiebureau aanwezig en volledig beschikbaar voor SoiA. Ze konden van hun reguliere VT-taken alleen de administratieve taken uitvoeren. Na een half jaar is de pilot geëvalueerd en tijdelijk stopgezet, waarbij VT weer is teruggeschakeld naar de reguliere bereikbaarheid.

***“Voor ons was vooral de vraag: hoe krijgen we meer alertheid op HG en KM in dat grote basisteam van 240 politiemensen? Terwijl de politie zelf weinig ruimte heeft om daarop te investeren? We denken dat dat de belangrijkste voorwaarde is: bewustwording. Als het eenmaal loopt, zou SoiA niet zoveel werk moeten zijn. Maar je moet investeren om het werkend te krijgen. Dat beoogden we met de pilot. En dat is nog niet uit de verf gekomen.”***

Er wordt gezocht naar een doorstart van de pilot, met betere randvoorwaarden. Dat zit met name in de verwachtingen over en weer (vooral wat de politie mag verwachten van de VT-medewerkers) en de fysieke plek van de VT-medewerkers (die zaten niet tussen de politiemensen, maar in een aparte ruimte).

## **2.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk**

In Noord- en Midden-Limburg wordt geen meerwerk ervaren in Samen op in Acuat. 's Middags zijn er vier medewerkers met bereikbaarheidsdienst. Twee daarvan werken er vanuit het politiebureau, zij zijn dan niet belast met bereikbaarheid. Dat wordt binnen het reguliere werk opgevangen (zie: Uit de Praktijk 2.1). 's Avonds is bereikbaarheidsdienst en SoiA te combineren. Doorgaans gaat het om circa zes SoiA-telefoontjes per avond. Het aantal zaken in SoiA wordt overigens niet apart bijgehouden.

***“Voor ons is het ook efficiënt in de bedrijfsvoering. VT NML kent een team voor de wettelijke taken en voor niet-wettelijke taken, waaronder huisverboden en spoedzaken. Dus onze wettelijke taken ‘slibben niet dicht’ door spoedzaken in SoiA. We hebben daarvoor taken aangepast. Bij ons spelen hg-zaken vooral in de avonden van donderdag, vrijdag en zaterdag. We kunnen daar geen twee mensen voor vrijmaken, dus we hebben moeten kijken hoe we dat in de reguliere wettelijke taken kunnen inpassen. En dat lukt. Daarvoor moesten we de werkplekken op de politiebureaus efficiënt kunnen inrichten, zodat medewerkers in ‘wachttijd’ gewoon kunnen werken.”***

In Zuid-Limburg kwamen uit de pilot kwamen dezelfde doorlooptijden als regulier (zie: Uit de Praktijk 2.2). Er vond sneller een gesprek plaats met de betrokkenen, maar overdracht naar het lokale veld duurde even lang, omdat dat via de reguliere triagetafels loopt. Die zijn twee keer in de week. Wel was de ervaring dat betrokkenen sneller open stonden voor hulp.

***“Tijdens de pilot liep de informatievoorziening goed, zoals het gewoon ook loopt. Daar hoefden we geen aparte afspraken voor te maken. Probleem was dat we in een aparte ruimte zaten, we konden niet echt tussen de politiemensen zitten. Dan valt de meerwaarde van op het bureau zitten voor een belangrijk deel weg. Dan konden we eigenlijk net zo goed op ons eigen kantoor zitten.”***



# Uit de praktijk 2.1: Praktijkbeschrijvingen Samen op in Acuut in Noord- en Midden-Limburg

“In de regio Noord- en Midden Limburg krijgt de samenwerking in acuut onveilige situaties sinds 2020 met kleine, maar waardevolle stapjes vorm. Veilig Thuis is voor partners in de strafrechtketen 24 uur per dag telefonisch bereikbaar voor informatie en afstemming.

In eerste instantie werkten op twee avonden in de week twee collega's van Veilig Thuis aan het politiebureau Venlo-Beesel. Zij draaiden hier van 17.00 tot 22.00 uur hun eigen bureaudienst. Bij een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling stemden de collega's van de politie en Veilig Thuis samen af: Wat is bekend over het gezin en wat is nodig? De politie ging dan ter plaatse voor het herstellen van de fysieke veiligheid en voor het vastleggen van feiten. Maatregelen, zoals het opleggen van een tijdelijk huisverbod of een uithuisplaatsing, werden dan telefonisch afgestemd met Veilig Thuis. Als het nodig was, kwam de crisisdienst ter plaatse. In sommige gevallen gingen de directbetrokkenen mee naar het bureau en gingen medewerkers van Veilig Thuis met hen in gesprek over wat er is gebeurd en welke veiligheidsvoorwaarden er moesten gelden.

Door Covid -19 was het noodzakelijk om de werkwijze enigszins aan te passen. Veilig Thuis had voor twee basisteams van de politie (Venlo-Beesel en Weert) van maandag tot en met vrijdag van 09:00-22:00 uur collega's klaar staan om bij een incident samen met de politie op te trekken. Men ontmoette elkaar via telefoon of MS Teams en maakte dan meteen nadere

afspraken over samenwerking en uitvoering. Tijdens kantooruren ging de VT-professional samen met politie ter plaatse. Sinds april 2022 zitten de collega's van Veilig Thuis weer een aantal dagen en uren in de week op het politiebureau, afwisselend in Venlo-Beesel en Weert.

Samen werken op één locatie kent wel een paar praktische beperkingen: zo kunnen de collega's van Veilig Thuis niet werken in dezelfde ruimte als de politiecollega's en had het wat voeten in de aarde om de werkplek van de Veilig Thuis collega's in te richten. Desondanks zijn de ervaringen positief: door Samen op het politiebureau te werken, hebben de professionals van de politie en Veilig Thuis elkaar beter leren kennen. Door fysiek bij elkaar in de buurt te zitten is de stap om af te stemmen makkelijker te zetten, ook buiten de uren dat Veilig Thuis op het bureau aanwezig is en ook in zaken waarin het nog niet acuut onveilig is, maar het wel kan worden. Direct betrokkenen hebben aangegeven dat zij het prettig vonden om direct nadat de politie bij hen thuis is geweest in gesprek te kunnen met Veilig Thuis. De collega's zien dat door deze positieve en krachtige samenwerking meerdere keren per week in de acute fase afstemming wordt gezocht. Zo (onder-)steunt men elkaar in de te nemen interventies. Dit met het doel het system (gezin) zo goed mogelijk te helpen en toekomstige meldingen te voorkomen.”

*Bron: Praktijkbeschrijvingen Samen op in Acuut 2020-2022, LNZZ*



Link naar "Videoverslag Samen op in Ac uut Noord- en Midden-Limburg"  
<https://vimeo.com/726000192>



# Uit de praktijk 2.2: Pilot Samen op in Acuat in de Westelijke Mijnstreek

In de eerste helft van 2021 liep in de Westelijke Mijnstreek een pilot Samen op in Acuat. In totaal was in de pilot sprake van 106 politiemeldingen waarbij 48 keer SoiA is toegepast. Dat heeft geleid tot 21 gezamenlijke inzetten op locatie en 27 consultaties op het politiebureau. Bij 58 politiemeldingen is Veilig Thuis niet geconsulteerd.

Tabel: overzicht resultaten

	Doorlooptijd veiligheidsbeoordeling	Accepteren hulp	Duur overdracht naar hulpverlening
Pilot SoiA	2 dagen	99 %	10 dagen
Regulier	4 dagen	90 %	9 dagen

## Leerpunten

- De implementatie van het werkproces werd in het begin gehinderd door personele wisselingen.
- Directe participatie van het basisteam van de politie is nodig, om een dergelijke pilot in te bedden en brede bekendheid te geven.
- Fysiek werken op het politiebureau van het basisteam door Veilig Thuis medewerkers heeft niet de vooraf verwachte verbinding opgeleverd.
- Duidelijkheid vooraf over de inzet en taakstelling van VT-medewerkers bij de generiek inzetbare politiemedewerkers.
- De tijdswinst die behaald wordt in het beginproces van SoiA is niet zichtbaar in de tijd tot overdracht naar hulpverlening.
- De continue beschikbaarheid exclusief ten behoeve van SoiA, heeft een grote impact op de bedrijfsvoering van Veilig Thuis.
- De definitie van 'acute onveiligheid' wordt op verschillende manier geïnterpreteerd.

Bron: Evaluatie van de pilot

## 2.3 Waarde

In Noord- en Midden-Limburg bestaat tevredenheid over de voortgang in Samen op in AcuuT. Mede door corona is het stap voor stap opgebouwd, maar vooral het directe contact werkt. De professionals hebben direct beschikking over de benodigde informatie. Er is vanuit VT sneller en directer contact met de betrokkenen, wat een positieve invloed heeft op de inzet en acceptatie van hulp. Een veiligheidsplan kan sneller gemaakt worden en indien nodig kan sneller worden ingezet op bijvoorbeeld een tijdelijk huisverbod.

Er is geen onderzoek of de SoiA-aanpak zichtbaar leidt tot minder herhaling of escalatie. Er is wel casuïstiek opgebouwd, bijvoorbeeld rond situaties waarbij VT-medewerkers al op het politiebureau met betrokkenen konden spreken. Dat had anders langer geduurd en meer capaciteit gekost, met meer onrust en risico's tot gevolg. Ambitie is om het spoedteam in zijn geheel op deze manier te laten werken, in eerste instantie 24/7 digitaal.

***“We krijgen intern en extern de feedback dat het helpend en betekenisvol is. Betrokkenen vinden het heel goed dat ze meteen met VT contact hebben, als de politie weg is. Wij stellen toch andere vragen en kunnen aan de zorgkant direct schakelen. Dat is een vloeiende lijn. Bij ons pakt het zo uit als het bedoeld is. Geen opeenvolging van acties door politie en VT, maar een gezamenlijke actie. En dat brengt rust voor de betrokkenen.”***

***“We willen vanuit VT verder kijken: misschien is aanwezigheid in het ZVH een optie, waar ook politie en 3RO aanwezig zijn. Dan kunnen we van daaruit weer verbinding maken met bijvoorbeeld mda++.”***

In Zuid-Limburg zijn de ervaringen voorsnog wat moeizamer. Tijdens de pilot was er een merkbare toename van acute meldingen. Na de pilot is de bereikbaarheid doorgezet, maar kwamen er vanuit de politie nauwelijks meer SoiA-meldingen binnen bij VT. Snel na het incident gezamenlijk ter plaatse zijn leverde volgens de VT-medewerkers inhoudelijk meerwaarde: ook omdat de openheid van betrokkenen dan groter is. Dus die verwachting rond SoiA lijkt in de praktijk te kloppen.

De potentiële meerwaarde wordt door politie en VT gezien en er is flink in een pilot geïnvesteerd. Maar dat heeft nog niet de gewenste soepele werkprocessen en meerwaarde opgeleverd. Complicerende factor was de het bestuurlijke commitment de pilot te koppelen aan Handle with Care.

*“Ons VT-spoedteam zegt: dit zou eigenlijk normale werkwijze moeten zijn. Er zo vroeg mogelijk bij zijn. We zijn nu aan het verkennen hoe we dat kunnen realiseren. Wellicht kan een start in een ander basisteam – waar HG en KM misschien al meer ‘tussen de oren’ zit – ons veel leren over hoe we de alertheid daarop kunnen verbeteren.”*

*“In Maastricht werken twee VT-medewerkers van de front office een ochtend per week op het politiebureau, bij de politiemensen van zorg en veiligheid. Dat valt niet onder Samen op in Acut en is niet gericht op de crisisdienst, maar op verbeteren van de samenwerking, ook met lokale veld. Zodat we aan de voorkant van een traject al meldingen konden bespreken. En een ochtend in de week is dan al genoeg. Daar hebben we niks voor hoeven organiseren en het was een initiatief van medewerkers zelf.”*

## 3. Actie-overleg

### 3.1 Ontwikkelinspanningen

Er is in Limburg één Actie-overleg voor de hele provincie. OM, politie en de VT's hebben een procesbeschrijving gemaakt op basis van het *Model voor de Samenwerkingsafspraken tussen VT, politie en OM* (7 juli 2015) en zijn in 2017 gestart. In eerste instantie in Noord- en Midden-Limburg. VT Zuid-Limburg is snel daarna aangesloten.

Wel zijn er **duidelijke afspraken gemaakt over een goede voorbereiding, een vaste bezetting en mandaat** van de deelnemers. Idee was dat je alleen een goede samenwerkingscultuur en vertrouwen kan opbouwen als je aan tafel daadwerkelijk beslissingen kan nemen met mensen die goed met elkaar kunnen schakelen.

Er is geen aparte projectleider of een traject voor ingezet om het Actie-overleg op te starten. Wel is geïnvesteerd in een aantal goede onderlinge gesprekken en het elkaar goed bevragen op ieders rol en positie. *“En dat ging er soms best stevig aan toe: maar waarom doen jullie dat dan zo?”* Daarmee is een basis gelegd: *“je moet je eigen organisatie-pet af kunnen zetten, je willen verdiepen in wat een andere organisatie verder kan helpen in een zaak en vertrouwen op de inzet en kwaliteit van een ander. Dat is soms best moeilijk.”*

*“Iedereen had de wil hier een succes van te maken.”*

Het Actie-overleg is voor de zwaardere zaken. Het Actie-overleg vereist daarom geen afstemming met ZSM, daar komen ander type zaken op tafel.

Politie, OM en de VT's hebben bij de start **geïnvesteerd op deskundigheidsbevordering**: er zijn meeloopdagen georganiseerd en er is een werksessie gewijd aan het werkproces. Maar verder is tamelijk vormvrij gestart, vanuit het idee om werkenderweg te kijken wat het opleverde en wat nodig was om het Actie-overleg verder te ontwikkelen.

*“Het werkt. En we ontwikkelen nog steeds door, nu leggen we de link met mda++.”*

# Uit de praktijk 3.1: Aanmelding casus Actie-overleg

---

**Limburg hanteert een overzichtelijk aanmeldingsformulier om een casus in het wekelijkse Actie-overleg in te brengen. Dat bestaat uit tien vragen. Verder wordt apart aangegeven als het om zeden of mensenhandel gaat.**

1. Gegevens inbrenger
2. Clientgegevens (inclusief rol: betrokkene, pleger, slachtoffer)
3. Regio (Noord, Midden, Zuid)
4. Casus Omschrijving. Omschrijf kort en concreet geweldsituaties of dreiging van geweld, mishandeling, verwaarlozing, fysieke of emotionele onveiligheid, onderlinge spanningen, negatieve interactie, gedragssignalen, ontwikkelingsproblemen, letsel, middelenmisbruik, ziekte of beperkingen, ontbreken basale verzorging, ontbreken van structuur. Maar ook krachten en compenserende factoren. Is politie of justitie al betrokken en zo ja, hoe?
5. Betrokken hulpverlening
6. OTS (ja, nee, gegevens)
7. RvdK betrokken (ja, nee, gegevens)
8. Vraag aan het Actie Overleg. Wat is het doel waarmee je de casus inbrengt? Wat verwacht je van de uitkomst van het overleg? Let op! Het is van belang dat de vraag voor alle drie de partijen (Politie, OM en VT) relevant is.
9. Zijn betrokkenen geïnformeerd dat men wordt besproken in het Actieoverleg?
10. Relevante antecedenten. Let op, deze vraag enkel invullen als deze van invloed is op de bespreking in het Actieoverleg. Bijvoorbeeld op zeden, geweld, diefstal, inbraak enz enz. Politie kan rechtstreeks benaderd worden voor antecedenten, indien gewenst.

## 3.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

In Limburg is het Actie-overleg wekelijks, met een **strak gedisciplineerd werkproces** als het gaat om aanlevering en voorbereiding van casussen en de afhandeling tijdens het Actie-overleg. Een dag van tevoren wordt de definitieve agenda opgesteld, waarop de partners zich kunnen voorbereiden, de juiste informatie kunnen verzamelen en intern af te stemmen. Dat wordt als een succesformule ervaren. Een andere succesvoorwaarde is de **vaste bezetting en het mandaat**. Een derde succesformule is de **urgentie** van de ingebrachte zaken. Juist die druk en complexiteit van de zaken maakt het Actie-overleg effectief.

***“Als de OvJ niet aan tafel zit, heeft het eigenlijk geen zin. Die heb je dan dus iedere week twee uur nodig. Dat is nogal wat, maar je moet iemand hebben die mandaat heeft. Die ook een opdracht kan geven om iemand aan te houden.”***

Er komen zaken op tafel waarbij de landelijke criteria worden gehanteerd (zie informatiebundel Actieoverleg: <https://vng.nl/artikelen/veiligheid-voorop-programma-ghnt>): er is sprake van een samenloop van straf en zorg, er is tactische afstemming nodig en het lukt VT niet alleen om structurele veiligheid te borgen. Dat is niet vanzelf gegaan, het aanmeldformulier is daarop ook bijgesteld in de loop van de tijd.

In 2021 werden **177 casussen** ingebracht, waarvan het leeuwendeel door de VT's (tabel 3.1). Er is niet bijgehouden in hoeveel gevallen een casus in het Actie-overleg tot een strafzaak komt.

Tabel 3.1 Aantal casussen Actie-overleg 2021

Inbrengende partij Actie-overleg	Aantal casussen 2021
Openbaar Ministerie	1
Politie	6
Raad voor de Kinderbescherming	
Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg	90
Veilig Thuis Zuid-Limburg	80
Totaal	177

Bron: VT NML

Het Actie-overleg kost betrokkenen de nodige tijd, met name vanwege de gevraagde voorbereiding elke week. Maar vervolgens scheelt het werk, vanwege de directe besluitvorming, waarvoor deelnemers niet meer afzonderlijk met elkaar hoeven af te stemmen. Dat is echter niet in uren uit te drukken.



***“Het Actie-overleg ontwikkelt zich nog steeds. We gaan nu ook inzetten op zedenzaken en huiselijk geweld als gevolg van extreme geloofsovertuigingen (sektarisch geweld). Ook dan gaat het vaak over de samenloop zorg-straft. Dat is een uitbreiding van het Actie-overleg, naar andere politie-eenheden. Het is gespecialiseerder werk, dat ook over landsgrenzen heen gaat.”***

Aanvullende opmerkingen over de uitvoeringsinspanningen per samenwerkingspartner

3RO	<p>Twee medewerkers zijn aangesloten. Inzet circa een halve dag per week.</p> <p><i>“Het werkt heel goed, maar voor ons is het een forse inzet. We doen het er eigenlijk bij, zonder aparte opdracht of extra facilitering. Daar knelt onze productfinanciering: het Actie-overleg heeft geen aparte financieringsrubriek. Het is moeilijk hard te maken dat het verderop in het werkproces tijd oplevert. Ik denk het wel, omdat het Actie-overleg als een breekijzer kan werken in moeilijke casussen: we nemen nu, op één gezamenlijk moment en goed voorbereide en besproken beslissing. Dat zou overlegtijd moeten schelen.”</i></p>
OM	<p><i>“Zaken in het Actie-overleg hoeven niet altijd het strafrecht te bereiken, je kan het ook anders afdoen. Dat is voor het OM in die gevallen aan de voorkant meer werk (beschikbaarheid OvJ, administratieve ondersteuning op de justitiële documentatie), maar uiteindelijk minder werk, omdat het dan niet tot een strafzaak komt. Daar zit een soort perverse prikkel in, want voor zaken die uiteindelijk niet in het strafrecht komen, heeft het OM geen financiering.”</i></p>
RvdK	<p>Voor de RvdK geen meerwerk. Eerder minder, vanwege efficiëntie van het overleg (veel relevante partijen aanwezig). <i>“Voor ons heel compact en effectief, omdat we daar een casus kunnen inbrengen of erop bevestigd worden, dus alleen maar positief eigenlijk.”</i></p>
VT	<p>We informeren we betrokkenen, vooraf of als dat niet kan achteraf.</p> <p>Inzet is een dagdeel per week (minstens). Maar ervaring is dat dat dagdeel verderop in de werkstroom terug wordt gewonnen, vanwege de efficiëntie van het Actie-overleg.</p>

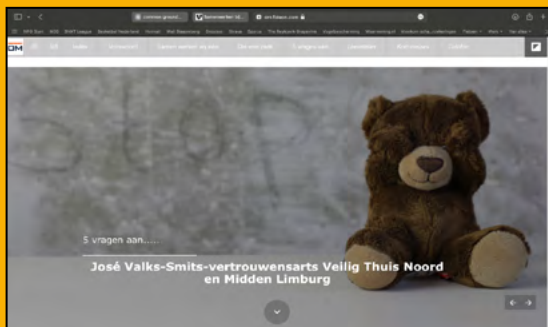
# Uit de praktijk 3.2: Een vertrouwensarts aan het woord over het actie-overleg

*José Valks-Smits is vertrouwensarts bij Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg en deelnemer aan het actieoverleg kindermishandeling en huiselijk geweld. Als vertrouwensarts onderschrijft ze het belang van een gezamenlijke aanpak door justitie- en zorgpartners in complexe zaken. “We kijken waar een gezin op dat moment bij gebaat is.”*

**Wat is het actieoverleg kindermishandeling en huiselijk geweld?** Elke week zitten Veilig Thuis, politie, Openbaar Ministerie en reclassering aan tafel om een gezamenlijk plan te maken voor complexe kindermishandelings- en huiselijk geweldzaken uit de regio. Zaken waarbij het ons als Veilig Thuis alleen niet lukt om de situatie veilig te krijgen. Bijvoorbeeld als het een veelpleger betreft, als alle hulp afgehouden wordt of als er een dreigingsinschatting nodig is bij eerwraak- of stalking. Het is een

actieoverleg en geen casusoverleg. Elke zaak wordt één keer besproken, we maken een gezamenlijk plan en daarna gaat iedereen aan de slag. Steeds met als doel te zorgen voor veiligheid in dit gezin of deze familie.

**Wat is de kracht van dit overleg?** Vroeger zaten we als straf- en zorgketen soms bij elkaar in het vaarwater. Door dit actieoverleg leren we elkaars taal spreken. Als Veilig Thuis leren we hoe het OM, de politie en de reclassering werken. Wat zijn hun mogelijkheden én onmogelijkheden? En andersom begrijpen politie en OM nu beter waarom in sommige huiselijk geweldzaken hulpverlening in eerste instantie soms beter werkt dan een strafrechtelijk onderzoek. Met het actieoverleg kijken we echt samen naar waar het gezin op dat moment bij is gebaat. Waarbij iedereen vanuit zijn eigen expertise meedenkt en handelt. Ook voor slachtoffers en plegers zorgt onze samenwerking voor meer duidelijkheid. Als een slachtoffer geen aangifte wil doen, kunnen wij uitleggen waarom die aangifte voor politie en justitie zo belangrijk is. Of we gaan samen met politie in gesprek met een gezin, dat scheelt weer een apart gesprek. Als organisaties zijn we geen aparte eilandjes meer, die tegen elkaar uitgespeeld kunnen worden.



**“Het staat of valt met elkaar kennen en vertrouwen.”**

**Heb je voorbeelden waaruit de meerwaarde van dit actieoverleg blijkt?** Sinds we dit actieoverleg hebben, krijgen we meer zaken veilig waar dit voorheen niet lukte. Zoals bijvoorbeeld bij een partnergeweld zaak waar de vrouw met fors letsel in het ziekenhuis werd opgenomen. Ze ontkende dat haar partner haar mishandelde, maar haar verklaringen klopten niet met het letsel dat we zagen. In het actieoverleg maakten we een gezamenlijk plan. Waarbij de officier van justitie aangaf welke informatie van het ziekenhuis nodig was om namens Veilig Thuis aangifte te doen. De politie vervolgens de man aanhield en wij daarna rustig met het slachtoffer in gesprek konden. Toen we van de officier toestemming kregen om met het slachtoffer te delen wat haar partner nog meer op zijn kerfstok had staan aan mishandelingen, ging het snel. Mede hierdoor is ze gaan praten. Inmiddels woont ze op een veilige plek en komt de strafzaak binnenkort voor de rechter.

**Wat maakt de samenwerking tussen straf- en zorgorganisaties soms lastig?** Volgens de handreiking kindermishandeling moeten we alle zaken met vermoedens van kindermishandeling voorleggen aan justitie. Maar we weten ook dat als later blijkt dat er niks aan de hand is, een strafrechtelijk onderzoek een gezinssysteem kan beschadigen. Als we een telefoontje krijgen van school, omdat een kind vertelde thuis te zijn geslagen. Of als een moeder ons een foto van een blauwe plek stuurt die haar kind zou hebben opgelopen na een bezoek aan haar ex-man. Dan kiezen we er als Veilig Thuis soms voor om eerst zelf onderzoek te doen. Tegelijkertijd wil je een eventueel later onderzoek van justitie ook niet frustreren, doordat je te laat hebt gemeld. In het actieoverleg hebben we hier goede discussies over.

**Welk advies heb je voor regio's die een soortgelijk actieoverleg willen opstarten?** Het staat of valt met elkaar kennen en vertrouwen in elkaars expertise. Dat heeft tijd nodig. Zorg voor vaste contactpersonen binnen de verschillende organisaties, die het mandaat krijgen om informatie te delen en goed bereikbaar zijn voor elkaar. Het helpt ook als je creatieve mensen in het overleg hebt, die af en toe buiten de gebaande paden durven te denken én lopen. Dan kom je echt verder.

*Bron: Straf met Zorg nieuwsbrief Nr.11, 29 november 2021, Openbaar Ministerie*

<https://om.foleon.com/my-first-group/nieuwsbrief-straf-met-zorg-editie-11/index/>

### 3.3 Waarde

***“Het Actie-overleg werkt echt goed, voegt kwaliteit aan afhandeling van zaken toe. Door de deskundigheid die daar zit en doordat er al jaren wordt samengewerkt. Er is vertrouwen in elkaar. Je ziet een merkbaar effect op de directe veiligheid.”***

Het Actie-overleg was voor iedereen een nieuwe manier van werken, waarin door de samenwerkingspartners is geïnvesteerd vanuit de wil er een succes van te maken. Zo wordt het nu ook ervaren. *“Het Actie-overleg is echt een ankerpunt geworden in de regionale samenwerking, dat heeft een positieve invloed op andere zaken.”* De door de deelnemers benoemde waarde op samenwerkingsniveau zit niet alleen in het elkaar beter en sneller vinden, maar vooral in het leren over de grenzen van je eigen organisatie te kijken, echt ontschot te gaan werken.

***“Het directe effect dat je op een zaak hebt vanuit het Actie-overleg, dat is het mooiste.”***

Dat is alweer enige tijd geleden verwoord in een korte video-weergave (zie: Uit de Praktijk 3.3) waarin politie, VT en OM de positieve resultaten van het Actie-overleg delen en duiden. Ook het interview met vertrouwensarts Jose Valks-Smits (Uit de Praktijk 3.2) is daar een voorbeeld van.

***“We werken samen en dat kost tijd. Maar het inhoudelijke resultaat voor de betrokkenen is beter. De cirkel van geweld wordt vaker doorbroken. De tijd die we daar als OM in steken, zit niet in ons vergoedingensysteem. Het Actie-overleg betekent voor ons een preventieve benadering, zodat we de overweging kunnen maken om het strafrecht op een andere manier in te zetten en niet tot vervolging over te gaan. Dan hebben we inhoudelijk een goede oplossing, maar geen zaak en dus geen financiering.”***

# Uit de praktijk 3.3: Een video-verslag van de waarde van het actie-overleg

---



<https://vimeo.com/477164272>



## 4. Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM

### 4.1 Ontwikkelinspanningen

De gezamenlijke aanpak HG door VT en ZSM is in Limburg in 2018 gestart. Eerst met digitale aanwezigheid, later ook fysiek. De start was met VT NML, VT Zuid-Limburg sloot later aan. VT kent een permanente bezetting op ZSM en zit “**tweede ring**”, op afroep beschikbaar. Ze zijn ‘on the job’ ingewerkt, dat vergde geen aanvullende ontwikkelinspanningen.

Op basis van het afsprakenkader OM, Politie en VT uit 2015 is bij het begin de afspraak gemaakt om VT op ZSM aan te haken via een ‘berichtenbox’ tussen 3RO (als ZSM-partner) en VT. Dat werkte niet optimaal, een berichtenbox bleek een te afstandelijke manier van werken. Vanaf toen is VT NML fysiek aanwezig geweest. Na verkregen toestemming van het OM kan VT toegang krijgen tot de informatie uit de betreffende ZSM-zaken.

De ambitie is volwaardig partner aan de ZSM te worden, maar dat is nu nog niet mogelijk vanwege de vertrouwelijkheid van te delen gegevens. Dat vraagstuk ligt landelijk op tafel.

### 4.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

De samenwerking vergt **niet veel aanvullende inzet**, al is de ervaring van beide VT’s daarin wat verschillend. Ook de informatievoorziening verloopt goed. VT kan meekijken op de ZSM-monitor en zo zaken op hg- of km-aspecten checken of aanvullen. Wanneer het daarbij gaat om een situatie waarbij betrokkene niet bekend is bij VT, is de afspraak gemaakt dat er binnen 24 uur een VT-melding komt (meestal van de politie), zodat VT de betrokkene kan informeren.

De bezetting was vijf dagen per week, verdeeld over VT NML en VT ZL. In Zuid-Limburg wordt enig meerwerk ervaren. Medewerkers zijn tijdens ZSM alleen maar beschikbaar voor ZSM, niet voor andere taken. En er is sprake van enig administratief nawerk. *“Maar de positieve resultaten wegen daar ruimschoots tegen op.”*

Momenteel bedraagt de VT-bezetting op ZSM drie dagen per week, vanwege gebrek aan capaciteit. De ambitie is zo snel mogelijk weer naar volledige bezetting te gaan.

Er is eens per twee maanden een **tactisch overleg ZSM**, met een vertegenwoordiging vanuit het management van alle partijen. Daar worden voortgang en eventuele operationele aanpassingen besproken.

*“Vanwege de juridische discussie over gegevensdeling, gaan we er nu niet op investeren. Dat willen we later wel weer doen en hopelijk kunnen we dan aansluiten bij de vaste kerntafel.”*

# Uit de praktijk 4.1: Interview HG op ZSM (2019)

*Bloed aan de muur. Hoe heftig een huiselijk-geweldzaak in eerste instantie ook lijkt, soms blijkt na onderzoek dat zorg en ondersteuning zinvoller zijn dan straf. Een landelijke werkgroep buigt zich daarom over een gezamenlijke aanpak van huiselijk geweld door Veilig Thuis en ZSM-partners. Doel: overlap voorkomen en strafrecht en zorg elkaar laten versterken. In Maastricht kent men de voordelen al.*

*Beeld: Jurgen Huiskens*

*Twan Sommers, manager SVG-reclassering Mondriaan*

*Frans Pelzer, lid Werkgroep Gezamenlijk aanpak Huiselijk Geweld VT & ZSM en teamchef politie ZSM Limburg*

*Bas Peeters, lid werkgroep Gezamenlijk aanpak Huiselijk Geweld VT & ZSM en maatschappelijk werker Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg*



Dagelijks zijn er in Limburg zo'n twee meldingen van huiselijk geweld waarbij er sprake is van strafbare feiten. ZSM-partners (politie, OM, reclasseringsorganisaties 3RO, Slachtofferhulp, Bureau Halt, Raad voor de Kinderbescherming en in Limburg ook Jeugdreclassering van Bureau Jeugdzorg) werken in deze provincie samen met Veilig Thuis om duiding te geven aan wat er gebeurd is. Zodra een verdachte op de monitor verschijnt, gaan de partijen met elkaar in gesprek. In welke omstandigheden vond het huiselijk geweld plaats? "Veilig Thuis voert een veiligheidsbeoordeling uit. Is het een eenmalige gebeurtenis of is het geweld van structurele aard?", vertelt Bas Peeters, maatschappelijk werker Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg. Vervolgens gaan de partijen met elkaar om tafel. Twan Sommers, manager SVG-reclassering Mondriaan schetst welke vragen ze elkaar dan stellen. "Hoe kijk jij ertegenaan vanuit jouw perspectief? Wat denk jij dat de oplossing moet zijn?" Uiteindelijk komen ze met een gezamenlijk plan om de veiligheid te borgen. Het grote voordeel: namen en contactgegevens van betrokken uitvoerders zetten ze daar meteen in, evenals de afspraken. Met dit plan onder de arm kan Peeters zijn collega's een duidelijke opdracht geven: "Dit zijn alle contactpersonen die bij deze casus horen. Binnen twee weken mag je bij die reclasseringsmedewerker de voortgang rapporteren." "Kortom: deze werkwijze is snel en doelmatig," concludeert Frans Pelzer, teamchef politie ZSM Limburg. Pelzer: "Alles wat wij doen binnen ZSM gebeurt op basis van commitment, wederzijds vertrouwen en respect. Niemand is de baas over het proces, we doen het met zijn allen." Inmiddels werken de ZSM-partners en Veilig Thuis ruim een jaar samen. Wat kunnen we leren van de aanpak in Limburg?



**Lessen uit Limburg: Begin gewoon** “We spraken al jaren met elkaar over hoe we huiselijk geweld het best kunnen aanpakken, maar op een gegeven moment moet je gewoon starten met samenwerken,” vertelt Sommers. “Je kunt niet alles inkaderen. Begin gewoon en stuur al doende bij. Het is wel goed om volgens processen te werken, maar protocolleer niet alles. Het is belangrijk om de ruimte te hebben om met elkaar te ontdekken.”

**Zorg voor vaste gezichten aan tafel** Nog een tip: probeer steeds om tafel te gaan met dezelfde gezichten. “Pas als samenwerkingspartners een paar keer hebben gehoord hoe ik vanuit mijn vakgebied naar een casus kijk, begrijpen ze mijn benadering vanuit Veilig Thuis,” vertelt Peeters. “Als je elkaar leert kennen, ben je tot veel meer bereid,” vult Pelzer aan. “Vertrouwen moet je bouwen. Besef dat het in kleine stapjes gaat,” voegt Sommers toe. “Maar is het vertrouwen eenmaal daar, dan heb je sneller toegang tot elkaars registers – met oog voor de privacy-spelregels. Je hebt er dan vertrouwen in dat mensen integer omgaan met jouw informatie.”

**Heb oog voor elkaars standpunt** “In de dynamiek van huiselijk geweld kun je niet echt praten over een dader en een slachtoffer. Juridisch gezien wel, maar systemisch gezien niet. Het kan zomaar zijn dat het slachtoffer een enorme aanjager is van huiselijk geweld,” vertelt Peeters. “Veilig Thuis kijkt vanuit plegerschap naar een persoon, de strafrechtketen bekijkt iemand vanuit ouderschap. Om een zinvolle en betekenisvolle afdoening te vinden, benaderen we dit systeem – de kern van de problematiek van het huiselijk geweld – met elkaar. Ieder vanuit zijn eigen positie in de strafrechtketen.”

**Heb begrip voor elkaars belangen** In de samenwerking stuiten de partners op verschillende organisatiebelangen. Pelzers ervaring is dat je verschillende organisatievisies wel bij elkaar kunt brengen, zolang je het gesprek maar blijft voeren. Peeters merkt soms dat het ZSM-proces te snel is voor sommige huiselijk-geweldzaken. “Veilig Thuis zou dan meer tijd en ruimte willen om het systeem in beeld te brengen om de problematiek beter aan te pakken en bij te dragen aan een goed strafadvies.”

**Spreek elkaars taal** “Iedereen is expert in zijn eigen vakgebied, maar je moet ook de taal van de ander leren spreken,” merkt Peeters, die eerder in de jeugdbescherming werkte. Pelzer: “Het is belangrijk dat we allemaal hetzelfde beeld hebben bij een term. Een term heeft in elke organisatie een bepaalde uitleg of betekenis.” Sommers denkt bijvoorbeeld aan het begrip “herstel”. “Binnen de zorg heeft herstel een andere betekenis dan binnen het veiligheidsdomein. Waar je het in de zorg hebt over gezondheid, betekent het in het veiligheidsdomein het herstellen van de veiligheid.”

**Laat het schuren** Sommers: “Reclassering is de enige dadergeoriënteerde organisatie, terwijl iemand nog altijd een verdachte is op het moment dat een zaak binnenkomt bij ZSM. Vanuit de reclassering schatten we de risico’s in en onderzoeken we de haalbaarheid van interventies. We adviseren het OM over de voorwaarden van de afdoening. Het advies, de uitvoering van interventies en de voorwaarden moeten haalbaar zijn, anders heeft het geen toegevoegde waarde. Soms levert een verschil van mening daarover wrijving op tussen professionals. Dat is niet erg. De vraag is: hoe ga je daarmee om? Als je elkaar weet te vinden, kun je dat bespreken.” Peeters knikt. Veilig Thuis heeft geen ‘ronde zaak’ nodig. “Het feit dat een thuissituatie onveilig was, hoeft voor ons niet bewijsbaar te zijn. Ook al wordt de aangehouden verdachte niet vervolgd, we gaan ermee aan de slag.”

**Evalueer zaken die niet goed gaan** “Als iets niet helemaal goed gaat in een casus, dan moeten we elkaar opzoeken en daarvan leren,” zegt Peeters. “Op die manier kunnen we fouten in de toekomst voor zijn. In het begin was er wat angst: wat betekent dit voor mijn werkveld?” Kortom: laat het algemene belang prevaleren. “En neem verantwoordelijkheid,” voegt Pelzer daaraan toe.

**Leer van elkaar** In Limburg worden er twee keer per jaar themabijeenkomsten georganiseerd. Zo waren er ook bijeenkomsten over de samenwerking tussen Veilig Thuis en de ZSM-partners. Pelzer: “Zo leer je elkaar kennen op tactisch niveau en op medewerkersniveau. Kennisdeling is op alle niveaus belangrijk.”

**Houd het gezamenlijk belang voor ogen** “We hebben een gezamenlijke taak: door een zinvolle en betekenisvolle afdoening bijdragen aan veiligheid in de thuissituatie van gezinnen,” resumeert Pelzer. “Om dat te bereiken moeten we denken vanuit mogelijkheden.” Sommers knikt. “Samenwerken betekent soms ook dat je bestaande werkwijzen durft los te laten.”

Bron: <https://www.strafrechtketen.nl/actueel/verhalen-uit-de-strafrechtketen/2019/aanpak-huiselijk-geweld>

## 4.3 Waarde

De ervaring van de partners is dat er een **betere afdoening** is.

Contextgericht, met inbreng van andere expertise. *“Bijvoorbeeld: een ruit is ingegooid, dat is voor OM een vernieling en ga je die zo afdoen. Maar VT kan inbrengen dat hier ex-partnergeweld een rol kan spelen.”* Vanwege die meerwaarde willen de VT's zodra dat weer kan naar een volledige bezetting. *“Je merkt het verschil als VT er niet is, dan moet je de afstemming weer telefonisch gaan doen en de juiste mensen zoeken.”*

De vragen hierboven over de kwaliteit van de afdoening, samenwerking, werkprocessen en informatieverrijking en -deling worden daarmee positief beantwoord. Capaciteit wordt daarmee effectiever ingezet. Of er daadwerkelijk sprake is van minder kans op herhaling of het beter in beeld zijn van hoog-risico-gezinnen is niet in cijfers uit te drukken.

***“De praktijk is gegroeid vanuit bewezen succes. De oorspronkelijke situatie, waarbij 3RO de schakel was tussen VT en ZSM, hebben we directer gemaakt met de fysieke aanwezigheid van VT. Dat werkt veel beter. Nu is er vanwege gebrek aan capaciteit twee dagen alleen telefonische beschikbaarheid van VT. Dat werkt meteen al wat minder dan wanneer je bij elkaar zit.”***

# 5. Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling

---

## 5.1 Ontwikkelinspanningen

Anders dan bij de andere verbeteracties van Veiligheid Voorop, gaat het bij *Samenwerking bij Strafbare Kindermishandeling* meer om **bewustwording**, om een onderlegger bij het handelen, dan om een concrete actie of een verandering in werkproces.

In Limburg is dat meegegaan in de **reguliere werkprocessen en deskundigheidsbevordering**. Dat de andere verbeteracties en de samenwerking in het Regionaal Netwerk Zorg Straf goed lopen, helpt uiteraard om de Samenwerking bij Strafbare Kindermishandeling te bevorderen.

In het RNZS is op een wat ludieke manier aandacht besteed aan het onderwerp, in de vorm van een kahoot-quiz om de kennis over en bewustwording van de Handreiking Strafbare Kindermishandeling onder de aandacht te houden (Uit de Praktijk 5.1).

# Uit de praktijk 5.1: Een Kahoot-quiz als leermiddel



*In het Regionaal Netwerk Zorg Straf Limburg is door VT Noord- en Midden-Limburg een Kahoot-quiz gemaakt als middel om bewustwording en kennis te bevorderen over wat we verstaan onder strafbare kindermishandeling en hoe te handelen.*

Doe de quiz hier: <https://create.kahoot.it/share/samenwerken-bij-strafbare-kindermishandeling/780c422b-949e-415b-8349-cd15fd651a25>

En vind hier de antwoorden:

1. Welke 5 organisaties hebben in de Handreiking strafbare kindermishandeling samenwerkingsafspraken gemaakt? *OM, politie, VT, RvdK en 3RO.*
2. Wat is het doel van de Handreiking strafbare kindermishandeling? *Samen overleggen als professionals zich op elkaars expertisegebied begeven.*
3. Wat wordt bedoeld met strafbare kindermishandeling? *Vormen van kindermishandeling die als een strafbaar feit aangemerkt worden.*
4. Welke vorm van kindermishandeling is niet aan te merken als strafbaar feit? *Opzettelijk toebrengen van pijn en/of letsel. Psychische mishandeling. Onthouden van zorg. → Alle 3 zijn strafbaar.*
5. Wie is dé expert bij 'verwijtbaarheid' als er geen sprake is van een medische oorzaak voor letsel bij een kind? *De Officier van Justitie / politie.*
6. Wanneer een kind tegenover mij een heldere uitspraak doet over strafbare kindermishandeling, zoals 'ik word geslagen door mijn moeder'... *Is er wel afstemming nodig met politie over of en hoe het kind te horen.*
7. Wanneer een kind tegenover mij een vage uitspraak doet over strafbare kindermishandeling, zoals 'mama doet mij pijn' ... *Kan het nodig zijn om meer helderheid te krijgen d.m.v. een taxatiegesprek.*
8. Als ik twijfel om informatie te delen bij een vermoeden van strafbare kindermishandeling dan ... *bel ik – op anonieme basis – met een expert bij de politie of Veilig Thuis.*
9. Indien een jeugdig zedenslachtoffer zich meldt bij de politie dan ... *meldt politie bij VT om informatie te kunnen delen.*
10. Bij een vermoeden van strafbare kindermishandeling heeft politie een aangifte van VT nodig om onderzoekshandelingen te verrichten. Waar of niet waar? *→ Niet waar.*
11. Als de politie een melding strafbare kindermishandeling van VT in ontvangst heeft genomen, dan maakt politie ... *samen met VT (en eventueel de RvdK) het onderzoeksplan en veiligheidsplan.*

## 5.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

De samenwerking in generieke zin vergt geen meer- of minderwerk in de uitvoering. Het gaat er vooral om dat de samenwerkingsrelatie tussen bijvoorbeeld de vertrouwensarts van VT en de Officier van Justitie goed tot stand komt. Dat verschilt in de praktijk per subregio, met name de mate waarin professionals de samenwerking met het OM zoeken.

*“We merken als RvdK dat de drempel om de politie op te zoeken soms hoog is. Dan komt een partner bij ons met een vraag en constateren we dat er inderdaad sprake is van strafbare kindermishandeling. Maar dat wist de vragende partner eigenlijk al. De vraag was eigenlijk of wij dan de politie willen inschakelen. Dat doen we, maar dat had ook rechtstreeks gekund.”*

*“We moeten de Handreiking Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling weer eens goed onder de loep nemen. Werken we echt nog zo en willen we dat? Er zijn als het bijvoorbeeld gaat om het horen van kinderen weer nieuwe inzichten bijgekomen.”*

*“Voor de politie was het nieuw om op deze manier te werken en al aan de voorkant info uit te wisselen. Meedenken, paraat staan, maar niet meteen in de auto springen. Dat was voor ons een omschakeling. En voor VT was het nieuw om ons er meteen bij te betrekken, terwijl het nog niet duidelijk is of er sprake is van een strafbaar feit is.”*

# Uit de praktijk 5.2:

## Casus letsel en ziekenhuisopname baby

**Achtergrond: het gezin.** Ouders wonen sinds ongeveer een jaar in Nederland. Zij hebben elkaar in hun Oost-Europese vaderland leren kennen in een psychiatrische instelling. Vader moest afkicken van alcohol en moeder had last van depressie en paniekaanvallen. Ze wilden een nieuwe start maken in Nederland. Vader is vanwege gezondheidsklachten al lange tijd niet werkzaam. Moeder heeft geen werkzaamheden buitenshuis. Zoontje is in ziekenhuis ongecompliceerd geboren en nu achttien weken oud.

**Kinderarts belt met Veilig Thuis.** Bij een achttien weken oude baby is ernstig letsel ontstaan wat geleid heeft tot ziekenhuis opname en operatie waarbij twee drains in het hoofd zijn geplaatst. Ouders hebben relatieproblemen en beiden zijn bekend met een belast verleden. Er is een risico dat de ouders (met name moeder) hun kind, dat medische zorg nodig heeft, kunnen meenemen en naar Oost-Europa vertrekken. Extra lastig is de taalbarrière.

### Beknopt verloop incident (uit het interne contactjournaal van de vertrouwensarts bij VT)

**Donderdag 13:25 uur melding KA** Kinderarts (KA) ziekenhuis belt voor overleg. We nemen de casus door en vullen meldingsformulier in. Werkdiagnose: shaken baby. KA heeft op dit moment alleen nog moeder gesproken, ze weet van VT-melding en overleg. Vader is niet bereikbaar. Ik geef aan dat we snel acties uitzetten en eerst gaan overleggen met OvJ. Echo schedel laat geen afwijkingen zien. Skeletstatus, een CT van het hoofd en een stollingsonderzoek volgen.

**Donderdag 13:44 uur OvJ** Aan OvJ melding voorgelegd. Conclusie: hierin samen optrekken. OvJ geeft aan zelf betrokken te willen blijven, zal me met een rechercheur in verbinding stellen zodat wij samen kunnen afstemmen. Eerste gesprek een 'free recall' en erna ouders aanhouden en hen confronteren met hun uitspraken van de 'free recall' en de feiten. VT gaat aangifte doen. VT zorgt voor hulpverlening, veiligheidsplan en omgang. Vader is inmiddels bereikt.

#### Vrijdag: Adviesgesprek RvdK

**Vrijdag: Actieoverleg**

- Bespreken concept aangifte.
- Pleegzorg (vrijwillig) en omgangsregeling onder begeleiding is georganiseerd.
- Plan van aanpak voor het weekend. Plan is met alle betrokkenen gedeeld.
- Recherche laat een AOL opmaken en laat tevens een afspraak op persoon aanmaken. Mocht 112 of politie gebeld worden is duidelijk wat de verwachtingen zijn. Het veiligheidsplan wordt gedeeld met de recherche.

**Na het weekend** Verder afstemmingsoverleggen. Onder meer het veiligheidsplan wordt aangepast. Omgang voorlopig stopgezet in afwachting opstarten/ afstemmen pleegzorg alsmede VTO.

**De achtergrond.** Vanuit het consultatiebureau wordt aangegeven dat baby zich normaal ontwikkelde. Er is een paar keer een extra huisbezoek vanuit consultatiebureau geweest omdat baby vaker huilde en moeilijk kon inslapen: hierop is inbakeren geadviseerd en ook RRR (reinheid, rust en regelmaat). Er is gezien dat moeder niet lekker in haar vel zat en om die reden is een paar keer op aangedrongen om hiervoor naar de huisarts te gaan, wat uiteindelijk ook gebeurd is. Ouders zijn meermaals geïnformeerd dat zij niet mogen schudden (dit bevestigen ouders ook). Toch geven beide ouders aan dat het wel eens is gebeurd, maar in geringe mate in hun ogen.

**Wat is na het incident nodig?** Ondanks kennis bij ouders over de risico's van schudden, is dit wel gebeurd. Politie is ingeschakeld om te onderzoeken wat er zich nu precies heeft afgespeeld. Ouders geven beiden aan dat de relatie niet goed loopt, wat voor VT ook zichtbaar was in de gesprekken. Moeder heeft een verwijzing voor psychologische hulpverlening. Bij navraag bij de huisarts is dit nog niet gestart, omdat de verwijzing in eerste instantie door de verzekeraar is afgewezen, op korte termijn zou er nu wel contact moeten zijn. Sowieso zal het tijd vragen voordat verbetering optreedt. Als baby het ziekenhuis mag verlaten zal hij in eerste instantie naar een pleegzorgadres gaan. Omgang met baby moet begeleid zijn (ook nu al in het ziekenhuis) deels omdat er is geschud door ouders en er geen herhaling mag optreden (het risico hierop wordt als klein ingeschat), maar ook omdat er een reëel risico is dat ouders (met name moeder) baby zou kunnen meenemen naar Oost-Europa.

**Verzoek tot Onderzoek (VTO).** Gezien het feit dat het letsel zeer vermoedelijk is toegebracht door schudden, is baby in zijn ontwikkeling ernstig bedreigd. Hoewel ouders zich op dit moment meewerkend opstellen, kan niet voorbijgegaan worden aan het gegeven dat er vermoedelijk sprake is van zware mishandeling en dat bij ouders sprake is (geweest) van psychiatrische problematiek. VT is van mening dat er geen risico gelopen kan worden en acht een gezinsvoogd noodzakelijk om de veiligheid in de ontwikkeling van baby veilig te stellen. Gezamenlijk optrekken van VT en RvK lijkt raadzaam om duidelijke kaders aan ouders aan te geven.

#### Leereffecten

*Centraal in deze casus staat het volgen van de stappen uit de Handreiking Strafbare Kindermishandeling. De casus laat een voorbeeld van goede samenwerking volgens de Handreiking zien. Binnen twintig minuten nadat er gemeld is aan VT, is de OvJ al op de hoogte. Vervolgens is er steeds afgestemd en is ook de politie en de RvdK betrokken.*

- Een veel kortere doorlooptijd door de Handreiking Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling. Voorheen koste overleg in de voorfase veel meer tijd, doordat acties afzonderlijk en niet afgestemd plaats vonden.
- Acties van verschillende partners vinden tegelijkertijd plaats, niet opeenvolgend. Eerder zou elke partner meer apart opereren.
- We spreken dezelfde taal in de keten. Alleen al de term strafbare kindermishandeling kan verschillende associaties in de keten oproepen. Dat is nu niet het geval.
- We zien dat bevoegdheden ook heel goed naast elkaar kunnen staan. Een vast team op de casus is daarbij van belang.
- De Handreiking is echt gericht op samenwerking. We zien het nu als heel normaal dat we de officier van justitie bellen en die binnen twintig minuten spreken. Dat was daarvoor echt niet het geval. En dat een arts ook de link legt met de strafkant, was tot voor kort ook niet vanzelfsprekend.



- Binnen VT waren de vertrouwensartsen niet snel bereid *medische informatie te delen met het OM*, om te voorkomen dat die informatie in een strafdossier beland. Naar aanleiding van casussen als deze zien de vertrouwensartsen het OM als volwaardige partners.
- Een ander leereffect is dat *de Handreiking ook een houvast is om het werk goed te doen*. Het helpt bij het in de hand houden van emoties.
- Het gezin was niet bekend bij de gemeente. Wel waren er bij het consultatiebureau zorgelijke signalen binnengekomen. Er zijn ook extra huisbezoeken geweest. Er is door het consultatiebureau verwezen naar de huisarts. Hieruit blijkt dat de *meldcode* niet goed is geland. Als VT eerder aansluiting had gehad, had het geweld misschien voorkomen kunnen worden.

Bron: verslag casusreviews RNZS Limburg 2021-2022, zie <https://blauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid>

## 5.3 Waarde

De waarde van de Samenwerking bij Strafbare Kindermishandeling zit uiteraard bij de bewustwording bij de partners over hoe hier effectief op te handelen. In de interviews en casuïstiek (zie Uit de Praktijk 1.1, 1.3, 3.3 en 5.2) komt het denken volgens de Handreiking Strafbare Kindermishandeling steeds als basis terug.

Vaak gaat het daarbij om samenwerking tussen vertrouwensartsen en politie en OM. Maar VT wordt nu bijvoorbeeld beter aan de voorkant ingeschakeld bij aanhoudingen door de politie als er kinderen in het gezin zijn, in plaats van dat er na een inval pas gebeld wordt. Het vertrouwen en de manier van werken die nodig is om een organisatie als VT al tijdens het onderzoek in aanloop naar een inval in te lichten, is de afgelopen jaren opgebouwd.

***“Als dat vertrouwen dat we in de samenwerking hebben opgebouwd er eenmaal is, vind je overal een oplossing voor. Ook voor de echt ingewikkelde zaken.”***

***“De waarde ligt vooral bij andere samenwerkingspartners dan bij ons als RvdK. Voor ons ligt het meer in het samen optrekken met OM en vooral de politie. Hoe zorgen we voor directe veiligheid en tegelijk voor kansen op gedragsverandering in het gezin? Je ziet dat het OM er sneller bij betrokken wordt. Partners vinden elkaar sneller. Je hoeft niet meer te zoeken naar hoe je het met elkaar aanpakt, of naar wie je moet hebben. Er zijn minder miscommunicatie en open eindjes.”***

***“Het kan zeker nog beter – we zien nog wel eens dat het relatief lang duurt voordat OM of politie benaderd worden bij een ziekenhuisopname van een kind - maar we hebben echt stappen gezet.”***

## Indicatoren kwaliteit & impact

# Landelijke context

## 1. Samenhang, kennisontwikkeling en blijven verbeteren

Veel van de meerwaarde van vroegtijdige samenwerking in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zit in de praktische samenhang in “de loop van de zaak”. Naast die praktische samenhang, is er nog een overkoepelend aspect: de samenwerking in de verbeteracties zorgt ook voor meer alertheid en betere samenwerkingsvaardigheden (deskundigheidsbevordering) buiten de verbeteracties om. Dan gaat het om aspecten als elkaars werk en verantwoordelijkheden beter leren kennen, gezamenlijke trainingen, gezamenlijk leren van ervaringen uit de verbeteracties, over en weer duidelijke verwachtingen over bijdrage van samenwerkingspartners in een casus, et cetera. Dat soort aspecten komen veelal samen in het Regionaal Netwerk Zorg Straf.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat verbeteracties in samenhang het volgende opleveren:

- *Het realiseren van de ontwikkelagenda zorgt ervoor dat situaties van onveiligheid in gezinssystemen eerder (gezamenlijk) in beeld komen bij de betrokken partners.*
- *Parallel (en minder volgtijdelijk) samen werken door de betrokken partners zorgt ervoor dat zij met meer snelheid en efficiency kunnen samenwerken.*
- *De kans op escalatie of herhaling van het geweld wordt bovendien kleiner, omdat de ontwikkelagenda ervoor zorgt dat er op verschillende momenten in de loop van een zaak afstemming is tussen de betrokken partners.*
- *Tijdens deze afstemmingsmomenten maken de betrokken partners afspraken over de inzet van interventies (justitiële en ‘zorg’ interventies) om het geweld te stoppen en te voorkomen.*
- *De informatiepositie van betrokken partners wordt op verschillende momenten in de loop van de zaak versterkt.*
- *De verbeteractiviteiten in de ontwikkelagenda bevatten landelijke werkwijzen die op regionaal niveau geconcretiseerd en gerealiseerd worden. Dit vraagt om een continu gesprek en onderling leerproces in de regio en tussen regio’s.*

## 2. Samen op in acuut

Samen op in Acuut is gericht op het verbeteren van de samenwerking in (crisis)situaties waarin sprake is van acute onveiligheid of het vermoeden van acute onveiligheid en waarbij betrokkenen direct in veiligheid gebracht moeten worden. Het stoppen van het geweld is het eerste doel.

- *Doel.* De samenwerkingspartners binnen Veiligheid Voorop eerder, beter en effectiever te laten samenwerken in het eerste uur van een crisissituatie. Een integrale aanpak om de directe veiligheid in het gezin te herstellen.
- *Aanleiding.* Een (112) melding de politie, of VT signaleert in een crisissituatie dat mogelijk sprake is van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling en acute onveiligheid.
- *Vorm.* Geen blauwdruk. Binnen Veiligheid Voorop wordt de samenwerking in acuut onveilige situaties in de praktijk gebracht aan de hand van de uitgangspunten in de toolkit Samen op in Acuut.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat Samen op in Acuut het volgende oplevert:

- *Er is sneller een beeld van de veiligheid van betrokkenen omdat VT en politie sneller betrokken raken bij 'elkaars' acute meldingen.*
- *De kwaliteit en rijkheid van de informatie is beter ten opzichte van de informatie die in de huidige situatie via een VT-melding van politie bij VT terecht komt.*
- *Mede door de verbeterde informatiepositie kunnen politie en VT op een meer effectieve en efficiënte manier interventies inzetten.*
- *Er wordt een meer expliciete en gezamenlijke afweging gemaakt tussen politie en VT over wat er moet gebeuren na een incident.*

### 3. Actie-overleg

In de samenwerkingsafspraken tussen VT, Politie en OM uit 2015 is opgenomen dat er in elke regio een afstemmingsoverleg moet zijn. Na een succesvolle regionale pilot is die afspraak als het Actie-overleg opgenomen in de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop. Inmiddels is er in elke regio een (vorm van een) Actie-overleg actief.

- *Doel.* Het Actie-overleg is gericht op het nemen van besluiten en het komen tot actie in specifieke - vaak 'buikpijn' - casuïstiek: in samenwerking tussen straf en zorg, op basis van gedeelde informatie en met gezamenlijke competenties en bevoegdheden te komen tot een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het kent drie stappen: 1. Informatie delen en duiden 2. Afspraken voor directe en structurele veiligheid 3. Overdragen en gemaakte afspraken uitvoeren.
- *Aanleiding.* Wanneer één van de partijen behoefte heeft de samenwerking op te starten.
- *Vorm.* Gezamenlijk overleg, veelal in fysieke vorm, maar ook langs digitale weg mogelijk. In de meeste regio's is wekelijks overleg gangbaar, als het Actie-overleg zich richt op Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Als het Actie-overleg zich alleen richt op Strafbare Kindermishandeling, dan is de frequentie lager. In de meeste gevallen vindt het Actie-overleg plaats op de schaal van de VT-regio.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat het Actie-overleg het volgende oplevert:

- *De bespreking(en) van casuïstiek in een actieoverleg levert een gezamenlijk plan op voor de directe en structurele veiligheid.*
- *Afspraken over onderzoekshandelingen zorgen ervoor dat eventuele onderzoeksactiviteiten van politie en OM én de onderzoeksactiviteiten vanuit Veilig Thuis op elkaar zijn afgestemd.*
- *Er worden ook afspraken gemaakt over de inzet van interventies.*
- *Casuïstiek komt eerder in beeld bij OM en VT.*
- *Het actieoverleg draagt bij aan een verbeterde samenwerking tussen de betrokken partners.*

#### 4. Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM

Het merendeel van de huiselijk geweld zaken waarin een verdachte is of wordt gehoord, komt binnen via ZSM. Als er een verdachte gehoord of aangehouden is, wordt de zaak besproken op ZSM. Daar stemmen OM, politie, de RvdK, 3RO, Slachtofferhulp en Halt met elkaar af over de benodigde aanpak en strafrechtelijke vervolging. De Officier van Justitie moet binnen 9 uur na aanhouding een eerste besluit nemen: vasthouden of heenzenden, een zaak verder (laten) onderzoeken, vervolging instellen of seponeren. VT is een relatief nieuwe partner bij ZSM. De beoordeling van de acute veiligheid door VT geeft zicht op de (fysieke) veiligheid van de direct betrokken. VT kan op basis daarvan toelichten of en welke veiligheidsvoorwaarden noodzakelijk zijn indien de verdachte moet worden heen gezonden. De reclassering neemt dit ook mee in het reclasseringsadvies.

- *Doel.* In samenwerking tussen zorg en straf komen tot een afdoening van de zaak waarbij het herstellen van de veiligheid optimaal wordt bevorderd.
- *Aanleiding.* Er is een verdachte van huiselijk geweld aangehouden of gehoord, waarbij een redelijk vermoeden is van een bewijsbaar strafbaar feit.
- *Vorm.* ZSM kent een aantal vaste partners. Er zijn twee vormen waarin de samenwerking met VT op huiselijk geweld vormgegeven kan worden: 1. VT is niet bij de ZSM-tafel aanwezig maar levert op verzoek informatie (VT als consultatie-partij) 2. VT is wel bij de ZSM-tafel aanwezig (VT als deelnemer, bij HG-zaken).

In beide gevallen voert VT de veiligheidsbeoordeling uit. Op basis hiervan wordt op ZSM besproken of het nodig is om op korte termijn veiligheidsmaatregelen te treffen die de acute onveiligheid kunnen opheffen of de veiligheid in voldoende mate kunnen waarborgen.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat de gezamenlijke aanpak HG door VT & ZSM (beoogd) het volgende oplevert:

- *Op ZSM ontstaat inzicht in het soort en de mate van onveiligheid.*
- *Het inzicht in het soort en de mate van onveiligheid geeft richting aan de 'route' van een zaak en moet ervoor zorgen dat een verdachte niet in vrijheid wordt gesteld zonder (juridische) veiligheidsmaatregelen.*
- *3RO heeft de ambitie om in alle HG-zaken op ZSM een advies uit te brengen over de verdachte en zijn of haar situatie.*
- *Wanneer VT (fysiek) deelnemer is aan de ZSM-tafel voor HG-zaken verkrijgt dat de informatie voor VT.*
- *Strafrechtelijke maatregelen beter aan te laten sluiten bij (reeds lopende) interventies vanuit de zorg of hulpverlening en vice versa.*
- *De RvdK wordt betrokken bij zaken waarin sprake is van een minderjarige verdachte of van een meerderjarige verdachte én kinderen zijn betrokken, bijvoorbeeld als slachtoffer of getuige.*

## 5. Samenwerken bij strafbare kindermishandeling

Om de samenwerking bij strafbare kindermishandeling te versterken, is in 2017 de Handreiking Samenwerken bij strafbare kindermishandeling (HSSK) vastgesteld. De samenwerkingspartners verwerken de HSSK in hun werkprocessen. De politie heeft een landelijke werkinstructie en een infographic opgesteld. In 2019 is de HSSK verwerkt in het Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019. In 2020 verscheen het rapport Bouwblokken voor de verbetering van samenwerking bij strafbare kindermishandeling. Daarin wordt een aantal bouwstenen gepresenteerd om de samenwerking concreet te versterken. In de tweede helft van 2021 zijn gesprekken gevoerd met een groot aantal professionals uit de tien regio's om het interregionale contact te vergroten, de toegevoegde waarde van samenwerking te bespreken en te inspireren aan de hand van de bouwblokken en bouwstenen. Eind 2021 lag de focus op de (vroegtijdige) samenwerking tussen de medische en justitiële professionals. Een overzicht van de opgehaalde best practices en uitdagingen is opgenomen in het eindrapport *Resultaten Project Medisch en Justitieel Samenwerken bij Aanpak Kindermishandeling (2022)*.

- *Doel.* Bij het vermoeden of bij signalering van strafbare kindermishandeling direct en adequaat tot samenwerking te komen tussen justitiepartners, Veilig Thuis en andere professionals (professionele melders zoals ziekenhuizen en expertisecentra zoals het LECK).
- *Aanleiding.* Meldingen bij Veilig Thuis waar sprake is van een vermoeden van strafbare kindermishandeling.
- *Vorm.* Op elkaar afgestemde interventies en onderzoekshandelingen. Een gezamenlijk onderzoeksplan.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat de versterking van de samenwerking bij strafbare kindermishandeling het volgende oplevert:

*Situaties van onveiligheid in gezinssystemen komen eerder (gezamenlijk) in beeld bij de betrokken partners.*

*De kans op escalatie of herhaling van het geweld wordt kleiner omdat de ontwikkelagenda ervoor zorgt dat er op verschillende momenten in de loop van een zaak afstemming is tussen de betrokken partners.*

*De informatiepositie van betrokken partners wordt versterkt op verschillende momenten in de loop van de zaak.*

*Er ontstaat een structuur voor samenwerking tussen Veilig Thuis en de justitiële partners.*

Zie voor meer informatie over de verbeteracties en de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop: <https://vng.nl/artikelen/veiligheid-voorop-programma-ghnt>.

Daar wordt de achtergrond van de Ontwikkelagenda uitgebreider beschreven en zijn veel werkprocesbeschrijvingen en praktijkervaringen terug te vinden in diverse informatiebundels.



## Indicatoren kwaliteit & impact

# Overzicht indicatoren

### 1. Samenhang, kennisontwikkeling en blijven verbeteren

<i>Ontwikkelingspanningen</i>	
Afspraken over afstemmen en delen van informatie Gezamenlijke training, intervisie, deskundigheidsbevordering	
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Inverdieneffecten tussen verbeteracties	Knelpunten informatievoorziening
Inverdieneffecten met andere werkstromen	Extra inzet nodig om informatie beschikbaar te maken
Meer- of minderwerk	
<i>Waarde</i>	
Verbetering in de praktijk	Ervaringsdeskundigheid
Gezamenlijk leerproces in RNZS	

### 2. Samen op in acuut

<i>Ontwikkelingspanningen</i>	
Voorlichting politie en VT Aanpassingen werkproces	Aanpassingen bereikbaarheid en beschikbaarheid VT
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Crisismeldingen	Opvolging
Snelheid informatievoorziening	Ruimte elders in werkprocessen
Knelpunten informatievoorziening	Evaluatie en doorontwikkeling
Extra inzet	
<i>Waarde</i>	
Betere veiligheidsbeoordelingen en interventies	Lagere kans op herhaling of escalatie
Alertheid op en herkenning van signalen	Grotere en blijvende bereidheid tot meewerken aan hulp
Late meldingen	Eerder meldingen aan andere partijen
Sneller vervolgstappen	Onderling vertrouwen en collegiaal contact
Lagere druk op HG&ZSM en Actie-overleg	Betere samenwerking in de breedte
Effectievere inzet van capaciteit	

### 3. Actie-overleg

<i>Ontwikkelingspanningen</i>	
Kwartiermaker of projectleider	Bijscholing
Afspraken over delen en vastleggen van informatie	Aanpassingen werkprocessen
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Frequentie	Voorzitterschap en facilitering
Vorm	Informatiedeling en vastleggen
Aanwezige partners	Ruimte in werkproces elders
Deelnemers	Evaluatie en doorontwikkeling
Mandaat	
<i>Waarde</i>	
Betere en vroegtijdiger informatie-deling en -verrijking	Verdere ontwikkeling van het vakmanschap
Completer beeld	Lagere kans op herhaling
Hogere kwaliteit	Hoog-risicogezinnen beter in beeld
Vroegtijdige afstemming	Onderling vertrouwen tussen de samenwerkingspartners
Vermindering van administratieve lasten	Groei vertrouwen buiten Actie-overleg
Effectievere inzet van capaciteit	Samenwerking zonder Actie-overleg

### 4. Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM

<i>Ontwikkelingspanningen</i>	
VT aan ZSM-tafel	Afspraken over delen en vastleggen van informatie
Afspraken werkwijze	Bijscholing
Kosten randvoorwaarden	Aanpassingen werkprocessen
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Inzet	Ruimte in werkproces elders
Extra capaciteit	Evaluatie en doorontwikkeling
Knelpunten in de informatie-voorziening en -deling	
<i>Waarde</i>	
Betere afweging van zorg en straf in afdoeningsbeslissing	Effectievere inzet van capaciteit
Completer beeld	Verdere ontwikkeling van vakmanschap
Betere informatiedeling en -verrijking	Lagere kans op herhaling
Voorkomen invrijheidstelling zonder veiligheidsmaatregelen	Onderling vertrouwen tussen de deelnemende samenwerkingspartners
Snellere inzet van veiligheidsmaatregelen	Hoog-risicogezinnen beter in beeld
Vermindering van administratieve lasten	Groei vertrouwen buiten HG&ZSM
Gestroomlijnder informatiedeling	Samenwerking zonder HG&ZSM

## 5. Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling

<i>Ontwikkelinspanningen</i>	
Voorlichting	Afspraken over delen en vastleggen van informatie
Kwartiermaker of projectleider Bijscholing	Aanpassingen werkprocessen
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Vaste contactpersonen	Knelpunten in de informatievoorziening en -deling
Tijdige betrokkenheid	Extra inzet om informatie beschikbaar te maken of te delen
Melding ipv aangifte Anoniem overleg	Ruimte in werkproces elders Evaluatie en doorontwikkeling
<i>Waarde</i>	
Betere en vroegtijdiger aanpak	Effectievere inzet van capaciteit
Betere en vroegtijdiger informatiedeling en -verrijking	Lagere kans op herhaling
Completer beeld	Onderling vertrouwen tussen de samenwerkingspartners
Hogere kwaliteit	Groei vertrouwen buiten SSK
Vroegtijdige afstemming	Samenwerking zonder SSK

# Bronnen

De citaten zijn afkomstig uit gesprekken met de leden van het RNZS.

Deze regiorapportage is in concept voorgelegd aan het Regionale Netwerk Zorg en Straf, met de mogelijkheid om aanvullingen te geven en te wijzen op feitelijke onjuistheden. De inhoud van de rapportage is uiteraard volledig de verantwoordelijkheid van de onderzoeker.

## Rapporten en documenten

Zie voor meer informatie over de verbeteracties en de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop: <https://vng.nl/artikelen/veiligheid-voorop-programma-ghnt>. Daar wordt de achtergrond van de Ontwikkelagenda uitgebreider beschreven en zijn veel werkprocesbeschrijvingen en praktijkervaringen terug te vinden in diverse informatiebundels.

Verder is gebruik gemaakt van:

- Praatplaat “Wat hebben we geleerd?” RNZS Limburg 2022
- Werkplan RNZS Limburg
- Livestream Wij Doorbreken de Cirkel van Geweld: <https://www.youtube.com/watch?v=CPn4Lo6m9Qc>
- Verslag casusbesprekingen RNZS: [www.blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/](http://www.blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/)
- Een handreiking Regie: [www.blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/](http://www.blaauwberg.nl/straf-zorg-samenwerken-aan-veiligheid/)
- Praktijkbeschrijvingen Samen op in Acuat 2020-2022, LNZZ
- Bron: Straf met Zorg nieuwsbrief Nr.11, 29 november 2021, Openbaar Ministerie, <https://om.foleon.com/my-first-group/nieuwsbrief-straf-met-zorg-editie-11/index/>
- <https://vimeo.com/477164272>
- <https://www.strafrechtketen.nl/actueel/verhalen-uit-de-strafrechtketen/2019/aanpak-huiselijk-geweld>
- <https://create.kahoot.it/share/samenwerken-bij-strafbare-kindermishandeling/780c422b-949e-415b-8349-cd15fd651a25>

# Ontwikkelagenda Veiligheid voorop 2018-2022

## In het werk aan het werk

Als Veilig Thuis, politie, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en reclassering werken wij samen aan verbeterlagen in de aanpak van huiselijk geweld (HG) en kindermishandeling (KM) als er sprake is van samenloop tussen zorg en straf. We werken vanuit de bedoeling, de veiligheid van de betrokkenen staat voorop. Om onze samenwerking te kunnen versterken hebben we vanaf 2018 een ontwikkelagenda met elkaar vastgesteld en zetten we ons in op de uitvoering ervan. Ieder jaar maken we onze gezamenlijke inzet op de verbeterlagen voor het komende jaar concreet<sup>1</sup>.

In 2021 stond de ontwikkeling en uitvoering van de vier afstemmingsmomenten in de vroegtijdige aanpak bij samenloop van zorg en straf centraal:

- 1 Samen op bij acute onveiligheid
- 2 Actie-overleg bij dreigend gevaar of risico op onveiligheid
- 3 Aanpak huiselijk geweld met Veilig Thuis & ZSM bij aangehouden verdachten en niet-vastzaken
- 4 Samenwerken bij strafbare kindermishandeling.

Daarbij werkten we aan duurzame bestending van de resultaten door:

- De aansluiting bij het lokale veld en de gemeenten uitdrukkelijk op te zoeken.
- Samen werk te maken van de Visie Gefaseerd samenwerken aan veiligheid.
- De juridische onderbouwing uit te werken onder de 'loop van de zaak'
- Een set indicatoren uit te werken op kwaliteit en impact van de vroegtijdige aanpak zorg-straf.

## Ontwikkelagenda Veiligheid voorop 2022: regionaal centraal en duurzaam bestendigen

Nu is er behoefte aan rust en bestending van de intensieve samenwerking.

Voor 2022 staan daarom 3 opgaven centraal

- **Regionale uitvoering** op de 4 afstemmingsmomenten in de loop van de zaak bij vroegtijdige aanpak van HG/KM bij samenloop zorg-straf. De praktische thematische toepassing hoort daarbij (denk aan (ex-)partner stalking, eerge relateerd geweld, ouderen mishandeling, intiem terreur).
- **Duurzame bestending** van resultaten in deze vroegtijdige aanpak door toe te werken naar landelijke duurzame besluiten op de Visie, de werkprocessen, de juridische onderbouwing en de indicatoren op kwaliteit en impact.
- **Concrete planvorming** op 2023 en verder, op inhoud en inclusief de uitwerking welke steunstructuur intensieve samenwerking nodig heeft om effectief te kunnen werken.

<sup>1</sup> Zie voor een korte uitleg: [uitleg\\_ontwikkelagenda.pdf](#) (vng.nl) en voor het overige de digitale bundels op de VNG-site: [Veiligheid voorop \(programma GHNT\) | VNG](#).